

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВИЩИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКРАЇНИ
«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

МАТЕРІАЛИ

100 – ї

**підсумкової наукової конференції
професорсько-викладацького персоналу
Вищого державного навчального закладу України
«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
11, 13, 18 лютого 2019 року**

(присвячена 75 - річчю БДМУ)

Чернівці – 2019

УДК 001:378.12(477.85)

ББК 72:74.58

М 34

Матеріали 100 – ї підсумкової наукової конференції професорсько-викладацького персоналу вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет», присвяченої 75-річчю БДМУ (м. Чернівці, 11, 13, 18 лютого 2019 р.) – Чернівці: Медуніверситет, 2019. – 544 с. іл.

ББК 72:74.58

У збірнику представлені матеріали 100 – ї підсумкової наукової конференції професорсько-викладацького персоналу вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет», присвяченої 75-річчю БДМУ (м.Чернівці, 11, 13, 18 лютого 2019 р.) із стилістикою та орфографією у авторській редакції. Публікації присвячені актуальним проблемам фундаментальної, теоретичної та клінічної медицини.

Загальна редакція: професор Бойчук Т.М., професор Івашук О.І., доцент Безрук В.В.

Наукові рецензенти:

професор Братенко М.К.

професор Булик Р.Є.

професор Гринчук Ф.В.

професор Давиденко І.С.

професор Дейнека С.Є.

професор Денисенко О.І.

професор Заморський І.І.

професор Колоскова О.К.

професор Коновчук В.М.

професор Пенішкевич Я.І.

професор Сидорчук Л.П.

професор Слободян О.М.

професор Ткачук С.С.

професор Тодоріко Л.Д.

професор Юзько О.М.

д.мед.н. Годованець О.І.

ISBN 978-966-697-543-3

© Буковинський державний медичний
університет, 2019

хімічного споживання кисню, вмісту вільного кисню, вмісту нітратів та нітритів; посіви на селективні поживні середовища; мікроскопія, кореляційний аналіз.

При дослідженні ґрунтів було встановлено, що кількість вивчених мікроорганізмів та біологічна активність ґрунтів гірських територій безпосередньо залежать від рівня антропогенного навантаження. Діяльність ґрунтових мікроорганізмів виступає в якості високочутливих показників їх біологічної активності, що проявляється, зокрема, в зміні активності ферменту уреаз.

Антропогенна активність також породила ряд ризиків та проблем для водних екосистем Східних Карпат. Основним забруднювачем річкової мережі досліджуваного регіону є лісогосподарська діяльність. Накопичення в водотоках відходів деревообробної промисловості призводить до різкого погіршення гідрохімічного режиму та основних гігієнічних параметрів гірської екосистеми, про що свідчать результати досліджень показників кисневого балансу та нагромадження завислих речовин. Зміни гідрохімічного режиму водного середовища викликають відповідні зміни в його гідробіології (видового складу). Так, у водній мережі територій з активною господарською діяльністю, при збільшенні органічного детриту, видовий склад гідробіонтів поповнюється за рахунок детритофагів (нематоди, олігохети, дрейзен та інші). Збільшення видового складу гідробіонтів супроводжується ускладненням живильних ланцюгів через збільшення рівня органічного забруднення гідросфери. У перифітоні волокнистого носія «Вія» (що використовувався нами в ході досліджень) створюється специфічна мікроекосистема. В даній мікросистемі волокнистий носій виступає як «дім» для мікроорганізмів, рослин та безхребетних і служить своєрідною моделлю штучно створеного живильного ланцюга. За видовим складом, кількісним співвідношенням організмів, особливістю накопичення біогенних елементів у цій моделі, можна судити про специфіку біогеохімічного колообігу речовин та енергії в цілісній гірській екосистемі.

Оцінка якості атмосферного повітря гірських екосистем показала, що регіони, в яких спостерігається висока антропогенна активність, характеризуються зменшенням в повітрі концентрації легких іонів, про що свідчить величина коефіцієнта уніполярності. Значний вплив на якість атмосферного повітря гірських територій зумовлений видовим складом і повнотою зелених насаджень. Встановлено тісну кореляцію між гігієнічною якістю навколишнього середовища та станом здоров'я населення, рівнем соціально-економічного розвитку мешканців гірських районів.

Таким чином, проведені нами довгострокові систематичні дослідження, дозволили обґрунтувати концепцію сталого розвитку Покутсько-Буковинських Карпат з урахуванням екосистемного підходу. В основі запропонованої концепції лежить поєднання компонентів, які визначають рівень екологічної безпеки на різних рівнях організації матерії: від атомно-молекулярного до екосистемного. Збалансовані багатосторонні зв'язки між окремими блоками біотичного та фізичного (абіотичного) середовища визначають, в кінцевому підсумку забезпечують стійкий розвиток гірської екосистеми та рівень екологічної безпеки (фактично, «здоров'я екосистеми»).

Масікевич Ю.Г.

ДОСЛІДЖЕННЯ САНІТАРНО-ЕКОЛОГІЧНОГО СТАНУ ТЕРИТОРІЙ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

Кафедра гігієни та екології

Вищий державний навчальний заклад України

«Буковинський державний медичний університет»

Загальноприйнятим є те, що об'єкти природно-заповідного фонду (ПЗФ) служать ядрами для збереження біологічного та ландшафтного різноманіття. ПЗФ Чернівецької області станом на 01 січня 2017 року налічує 331 об'єкт та територію площею 103 тис. га, що складає 12,8% території області, з них – 25% загальнодержавного значення. Одним із найстаріших об'єктів ПЗФ загальнодержавного значення на Буковині є національний

природний парк «Вижницький» (НПП «Вижницький»), з часу створення якого (1995) пройшло більше двадцяти років. Два десятиріччя заповідного режиму без сумніву справили вагомий вплив на стан ландшафтного та біологічного різноманіття даного заповідного об'єкту. Зазначена заповідна територія виступає свого роду еталоном для проведення моніторингових досліджень за станом фізичного та біотичного компонентів провінційної регіональної екосистеми Покутсько-Буковинських Карпат. Існуюча в Україні система моніторингу передбачає використання з цією метою цілого ряду показників та параметрів, включаючи санітарно-гігієнічні та мікробіологічні. Проте, подібного роду дослідження є епізодичними і не стосуються порівняльного аналізу різних функціональних зон національних природних парків. Саме тому, наші дослідження були направлені на визначення санітарно-екологічного стану біотопу основних функціональних зон НПП «Вижницький», що характеризуються різним природоохоронним режимом та рівнем антропогенного навантаження. Для досягнення поставленої мети вивчалися мікробіологічні та санітарно-гігієнічні показники основних компонентів середовища (повітря, ґрунту та води) з використанням фізико-хімічних, спектральних, мікробіологічних методів, мікроскопії та кореляційного аналізу.

Територія заповідних об'єктів покрита густою сіткою водотоків, що формують верхню частину басейну Дунаю, землі покриті лісовою рослинністю. У верхній частині течії (в заповідній функціональній зоні) дані водотоки мають, в переважній більшості, відмінні еколого-гігієнічні показники. Вниз за руслом, для водної мережі територій природо-заповідного фонду характерними екологічними проблемами є забруднення водотоків відходами деревини, сільськогосподарськими та побутовими стічними водами, скидами об'єктів господарської діяльності, тощо. На території НПП «Вижницький» впродовж останнього десятиріччя успішно впроваджується пілотний проект «Санітарно-гігієнічна оцінка та мікробіологічна біоіндикація територій природно-заповідного фонду» за участю провідних фахівців-науковців України. В рамках проекту проводиться моніторингова оцінка водотоків в рекреаційних зонах за цілим рядом санітарно-гігієнічних (БСК, ХСК, вміст нітратів тощо), мікробіологічних (колі-індекс, коли-титр, загальне мікробне число та ін.) та гідробіологічних показників. Проведені раніше дослідження [Масікевич Ю.Г. та співавт., 2014, 2015, 2017, 2018; Масікевич А.Ю. та співавт., 2016, 2017] стану водного середовища та ґрунтів, якості атмосферного повітря різних функціональних зон НПП «Вижницький» дали змогу встановити специфіку рівня екологічної безпеки та збереження провінційної гірської екосистем в залежності від функціонального зонування території та рівня антропогенного навантаження.

На підставі проведених нами багаторічних досліджень дано оцінку основних викликів для екологічної та техногенної безпеки гірських екосистем Покутсько-Буковинських Карпат у порівнянні з еталонними заповідними територіями. Наведений аналіз свідчить про порушення цілісності гірських лісових екосистем, що супроводжується вагомими господарськими збитками, деградацією ландшафтного та біологічного різноманіття.

Міхєєв А.О.

**ТАКСОНОМІЧНИЙ СКЛАД ТА МІКРОЕКОЛОГІЧНІ ПОКАЗНИКИ
МІКРОБІОТИ ВИДЛЕНЬ СЛИЗОВОЇ ОБОЛОНКИ ПІДНЕБІННИХ МИГДАЛИКІВ
У ДІТЕЙ ХВОРИХ НА ХРОНІЧНИЙ ТОНЗИЛІТ**

Кафедра мікробіології та вірусології

Вищий державний навчальний заклад України

«Буковинський державний медичний університет»

Тонзиліт (ангіна) – гостре переважно, як вважалось раніше, стрептококової природи захворювання, що характеризується лихоманкою, явищами загальної інтоксикації, вираженими інфекційно-запальними змінами у піднебінних мигдаликах та у регіонарних лімфатичних вузлах. Проблема інфекційно-запальних процесів у дітей в останні десятиліття зайняла провідне місце, що пов'язано з корінною перебудовою способу життя і ломки